

Ο ΚΑΘΕΡΕΠΤΗΣ

ΤΡΙΜΗΝΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΑΜΠΕΛΟΧΩΡΙΤΩΝ

ΓΕΝΑΡΗΣ — ΜΑΡΤΗΣ 1980

Ο ΚΑΘΕΡΕΠΤΗΣ

«Ὁποῖος δὲν διακρίθηκε σὲ δικά του ἔργα,
εἶναι ἀνάξιος νὰ κατηγορεῖ ἔργα ἄλλων».

ΤΡΙΜΗΝΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΑΜΠΕΛΟΧΩΡΙΤΩΝ

ΓΕΝΑΡΗΣ — ΜΑΡΤΗΣ 1980

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'

ΑΡΙΘΜΟΣ 3

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΚΟΛΜΗΤΕΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

ΔΩΡΕΑ Ευδοκίου

ΗΜΕΡΟΜ. 20-5-80

ΑΡΙΘ. 44638

«ΚΑΘΡΕΠΤΗΣ»

ΤΡΙΜΗΝΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ
ΟΡΓΑΝΟ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ
ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΑΜΠΕΛΟΧΩΡΙΤΩΝ

Συντάσσεται από 'Επιτροπή

Υπεύθυνος:

Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τοῦ
Συλλόγου

Γραφεῖα περιοδικού:

Γεωργίου Β' 13 Ἰωάννινα

Τηλεφ. (0651) 28020

Διεύθυνση γιὰ τὴν ἐξυπηρέτηση τοῦ
περιοδικοῦ «Καθρέπτης»-Ἀλληλογραφία

Θανάσης Α. Πατσούρας

Νεοφ. Δούκα 6 - Ἰωάννινα

Τηλεφ. (0651) - 24164

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Ἑσωτερικοῦ Δρχ.: 300

Ἑξωτερικοῦ Δολ.: 20

ΕΓΓΡΑΦΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ —

— ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ:

α) ΙΩΑΝΝΙΝΑ:

ὁ Ταμίας τοῦ Συλλόγου

Κώστας Θ. Νίκου

Μανωλιάσσης 53

Τηλ. (0651) 31.609

β) ΑΘΗΝΑ:

Κώστας Χρ. Γιωτάκης

Ἑλλης 28 - Αἰγάλεω

Τηλ. (01) 5985462

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Γιώργος Δ. Ἀναστασίου

Βασίλης Δ. Παπαδημητρίου

Ἀντώνης Δ. Ἀντωνίου

Κώστας Ε. Σιώτος

ΠΡΩΤΕΣ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ

Τολμήσαμε τὴν ἐπανεκδοση τοῦ «ΚΑΘΡΕΠΤΗ» μέ τὴν κρυφὴ ἐλπίδα, νὰ δημιουργήσουμε ἓνα πόλο ἑλξης, ὅλων ὅσων ἐνδιαφέρονται γιὰ τὰ προβλήματα τοῦ χωριοῦ μας καὶ γενικὰ τῆς περιοχῆς.

Ὅλων ὅσων νοιάζονται γιὰ τὰ ἥθη καὶ ἔθιμα τοῦ τόπου μας καὶ ὅσων ἐνδιαφέρονται νὰ μάθουν τίς ρίζες τους.

Καὶ κάτι ἄλλο. Νὰ συντελέσουμε, μαζί μέ τὴν προώθηση τῶν προβλημάτων τοῦ χωριοῦ μας, στὴν ἀγάπη, ἀλληλεγγύη καὶ ἀλληλογνωριμία τῶν Ἀμπελοχωριτῶν ὅπου γῆς.

Εἴχαμε συνειδητοποιήσει τὸ πόσο βαρὺ εἶναι τὸ ἔργο ποὺ ἀποφασίσαμε νὰ ἀναλάβουμε. Καὶ μέσα μας κρυφόκαιγε ἡ ἀγωνία. Θὰ ὑπάρξει ἀνταπόκριση στὶς προσδοκίες μας; Πόσοι θὰ εἶναι αὐτοὶ ποὺ θὰ ἀνταποκριθοῦν στὸ κάλεσμά μας; Πόσοι οἱ πιστοὶ;

Τὰ θερμὰ γράμματα ποὺ πήραμε, οἱ συνδρομὲς ποὺ ἔρχονται ἀπ' ὅλα τὰ μέρη ποὺ κατοικοῦν οἱ χωριανοὶ μας, τὰ πρῶτα ἐμβάσματα ποὺ λάβαμε γιὰ ἐνίσχυση τοῦ περιοδικοῦ μας, τὰ τεύχη ποὺ πουλοῦνται ἔδωσαν τὴν ἀπάντηση.

Αὐτὴ ἡ ἀνταπόκριση καὶ θερμὴ συμπαράσταση ποὺ ἔδειξαν οἱ χωριανοὶ μας, μᾶς ἐπιφορτίζει μέ πρόσθετα καθήκοντα καὶ ὑποχρεώσεις.

Ἀπὸ τὴ στήλη αὐτὴ τὸ δηλώνουμε ὅτι ἀπὸ τὴν πλευρὰ μας θὰ καταβάλουμε κάθε προσπάθεια νὰ ἀνταποκριθοῦμε στὶς προσδοκίες ὅλων. Νὰ βελτιώσουμε τὸ περιοδικό. Νὰ προβάλουμε τὰ προβλήματα τοῦ τόπου μας. Νὰ ποῦμε τοὺς καῦμούς μας καὶ τὰ σχέδια γιὰ τὸ μέλλον. Νὰ ἐρευνήσουμε τὴν ἱστορία τοῦ τόπου μας καὶ πάνω ἀπ' ὅλα νὰ ἐνημερώνουμε τοὺς ξενητεμένους μέ τὴν ἐπικαιρότητα τοῦ χωριοῦ μας.

Πιστεύουμε ὅτι στὴν ὥρα καὶ εὐγενικὴ προσπάθεια θάχουμε τὴν συμπαράσταση ὅλων.

Η ΣΥΝΤΑΞΗ

Η ΥΠΟΔΟΧΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΜΑΣ

ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ

Παραθέτουμε σχόλια του ημερήσιου υπ' Εργασιακού τύπου με τα οποία υποδέχτηκε την έκδοση του περιοδικού μας.

«... Αληθινός και ζωντανός καθρέφτης, της παλιάς και νέας αμπελοχωριτικής ζωής, είναι το μικρό και κομψό τρίμηνο περιοδικό που εξέδωσε ο δμώνυμος Σύλλογος στην πόλη μας, με πρωτοβουλία του Διοικητικού του Συμβουλίου.

Οι Σκλουπιώτες με το Σύλλογο και με τον «καθρέφτη» τους και με τις ευγενικές φιλοδοξίες και προθέσεις τους, αποδείχνουν ότι πράγματι δεν υπάρχει γλυκύτερο και ωραιότερο αγαθό στον άνθρωπο και στη ζωή, από την Πατρίδα και τη μάνα.

Ο «Καθρέφτης» των αμπελοχωριτών, είναι ένα περιοδικό, σωστό πνευματικό αμπέλι με γλυκά σταφύλια, που τρέφει ψυχές και ζωντανεύει μνήμες. Αποτελεί παράδειγμα για μίμηση. Γιαυτό χειριζόμαστε την έκδοσή του, με τις καλύτερες ευχές για κάθε προκοπή του.»

«ΠΡΩΤΗΝΑ ΝΕΑ» 19-3-80

«Ο «Καθρέφτης» λοιπόν, τίτλος της τρίμηνης έκδοσης των άπανταχού ΑΜΠΕΛΟΧΩΡΙΤΩΝ κυριολεκτικά αντικαθρεφτίζει, τον έρωτα των απλών ανθρώπων, των ξωμάχων των άκριτών της Έλληνισσύνης, προς τους άρχικους δημιουργούς.. τους γονιούς!

Είναι Φωνή από χωριό. Φωνή καθαρία, λαγυρή και ήρωική. Ήρωική για την προσπάθεια. Προσπάθεια, που πρέπει να διατηρηθεί και να επεκταθεί και σ' όσους μπορούν ν' αναλάβουν παρόμοιες. Που μέσα άλλωστε απ' αυτές, προβάλλουν οι αληθινοί άνθρωποι, αυτοί που ανήκουν στο μάχη-μυθιστοριατικό μετερίζι, και μπορούν να χειρίζονται εξ' ίσου σωστά την τσάπα, μαζί με το πνευματικό καλαμάρι, όσο και όν φαίνεται. δξύμορο.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ 10.4.80

ΔΙΑΒΑΖΑ προχθές ένα περιοδικό λέγατε «Ο Καθρέφτης». Είναι έκδοσή του Συλλόγου των Αμπελοχωριτών. Ένα καλαίσθητο περιοδικό με πολιτιστικό περιεχόμενο. Αίγες οι σελίδες του στην αρχή. Μεγάλη όμως ή προσφορά του Συμβουλίου που μόχθησε για την κυκλοφορία του. Συγχαρητήρια γιατί έργο τέτοιο δεν έχουν να παρουσιάσουν άλλοι, μεγαλύτεροι Σύλλογοι με οικονομικές δυνατότητες τεράστιες.

Το περιοδικό των Αμπελοχωριτών «ο καθρέφτης», αποδεικνύει ότι και στις πιο δύσκολες στιγμές ο Ήπειρώτης, ο Τζουμερκιώτης και ιδιαίτερα ο Αμπελοχωρίτης διψάει για πολιτιστική προσφορά. Μάθημα για όλους μας.

«ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΣ ΛΓΩΝ» 18-3-80

ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

ΛΑΒΑΜΕ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΥΜΕ ΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

Πήρα το πρώτο τεύχος του Περιοδικού σας «Ο ΚΑΘΡΕΠΤΗΣ» που πολύ σωστά του δίνετε αριθ. (2) και μαζί με τις ευχαριστίες μου, θα μου επιστρέψετε να σας συγχαρώ όλους, γι' αυτή σας την προσπάθεια που πραγματικά είναι και αξιόλογη και αξιόπαινος.

Πιστεύω και είμαι βέβαιος, ότι όχι μόνο θα συνεχίσετε τη έκδοση του περιοδικού, αλλά και θα βελτιώνετε αυτό συνέχεια, ώστε και το χωριό σας να δοηθηθεί, αλλά και να γίνει παράδειγμα και για τα άλλα χωριά, της πιο όμορφης, για μένα περιοχής των Τζουμερκίων.—

Κων) νος Δ. Βήχας
Έπειθ) της Δημ. έργων

Αγαπητοί φίλοι,

Η Βιβλιοθήκη του Ίδρυματός μας έλαβε και καταχώρισε στο μητρώο εισαγωγής των βιβλίων του με αριθ. 24638 το 2ο τεύχος του Περιοδικού «Ο Καθρέπτης», πολιτιστικού οργάνου του Συλλόγου σας.

Ως πρόεδρος του Ίδρυματός σας ευχαριστώ πολύ για την απεστολή και σας συγχαίρω για την πρωτοβουλία της έκδοσής.

Με την ευκαιρία σας παρακαλώ να στείλετε στη Βιβλιοθήκη και το 1ο τεύχος του Περιοδικού, το οποίο θα συμπληρώσει τη συλλογή των ήπειρωτικών της Περιοδικών.

Με εκτίμηση
Ο Πρόεδρος του ΙΜΙΑΧ
Κώστας Φρόντζος

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Παρακαλούμε τους αναγνώστες μας και συνδρομητές μας να μας γνωρίζουν τις νέες τους διευθύνσεις, όταν αλλάζουν σπίτι, για να παίρνουν τακτικά το περιοδικό μας.

ΛΙΓΑ ΓΙΑ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΑΣ

Δημ. Τόλη

Συν) χου Δάσκαλου

Σάν δάσκαλος, (συν) χος τώρα) που υπηρέτησα στο χωριό μας, το "Αμπελοχώρι, τα περισσότερα χρόνια και υποτίθεται πως ξέρω περισσότερα από κάθε άλλον για το σχολείο μας, παίρνω πρώτος τη σειρά να γράψω γι' αυτό και το διδακτήριό του.

Πέρασαν από το σχολείο μας, κατά καιρούς, κάμποσοι δάσκαλοι. Δεν μπορεί όμως να ξέρει κανένας ποιοι υπηρέτησαν τα παλιά χρόνια, γιατί στο αρχείο του σχολείου δεν υπάρχει κανένα στοιχείο που να το δείχνει.

Σίγουρος είμαι για τους παρακάτω:

1. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ (Τσερλίγκας) από τα Λεπιδιάνα "Αρτας.

Τό παρατσούκλι το κόλλησαν, γιατί κάθε δουλειά την έκανε με κάποια άμφιβολία και ίσως και φόβο.

2. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ ΦΛΟΥΔΑΣ από τα "Αγναντα "Αρτας. Ήταν πολύ εργατικός. Επέμενε αφάνταστα να μάθουν οι μαθητές του. "Όσοι μαθήτευσαν σ' αυτόν έμαθαν γράμματα.... "Ήμουν κι' εγώ μαθητής του.

3. ΚΩΝ) ΝΟΣ ΓΚΡΕΜΠΟΥΝΗΣ από "Αγναντα "Αρτας.

4. ΔΗΜΟΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ (παιδί του Παπαγιώργη) και

5. ΔΗΜΟΣ ΑΛΕΞΙΟΥ (Αυτοί οι δύο εργάστηκαν λίγο, γιατί ήταν

προσωρινοί).

6. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΟΛΗΣ Ύπηρέτησε τα περισσότερα χρόνια.

7. ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΠΥΡΑΙΝΟΥ (Κερκυραία). Ήταν πολύ καλή δασκάλα. Ύπηρετήσαμε μαζί γιατί το σχολείο λειτουργούσε ως διθέσιο. Το 1940, όταν πιάστηκε ο πόλεμος με τους "Ιταλούς, πήγε στο χωριό Κοντοδράκι με απόσπαση.

8. ΜΙΧΑΛΗΣ ΠΑΤΣΙΟΥΡΑΣ

9. ΠΑΥΛΟΣ ΔΑΒΩΝΗΣ

10. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΠΑΤΣΙΟΥΡΑΣ από το Ματσούκι.

11. ΑΘΗΝΑ ΤΟΛΗ για λίγο καιρό με απόσπαση.

12. ΚΩΝ) ΝΟΣ ΣΙΟΝΤΗΣ από τους Χουλιανούς.

13. ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΚΑΛΔΑΝΗ από το Θεσπρωτικό Πρεβέζης.

14. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΙΡΚΑΣ από το νησί "Ιωαννίνων.

15. ΗΛΙΑΣ ΚΑΡΑΜΑΝΗΣ από Ραφτανάους.

16. ΛΑΜΠΡΙΝΗ ΚΟΚΚΙΝΟΥ

17. ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΤΣΑΠΙΑΝΗΣ

18. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΣΤΑΪΚΟΣ από το Δροσχωρι και

19. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ από τα Πλαίσια.

Οι τελευταίοι, από μένα και κάτω ήταν Πτυχιούχοι Διδασκαλείου ή "Ακαδημίας με έγκυκλοπαιδικές και παιδαγωγικές γνώσεις. Αυτοί εργά-

στηκαν καλύτερα. Βοηθούσε όμως και το έμφυχο υλικό (οι μαθητές) που ήταν άριστο....

"Όσο για το διδακτήριο, όταν το θυμάμαι με πιάνει απελπισία. Ήταν κτισμένο εκεί που είναι τώρα το Κοινοτικό κατάστημα. "Ακατάλληλο για σχολείο. Μονόροφο, με μία αίθουσα πάνω, που γινόνταν τα μαθήματα και κάτω το υπόγειο που κάποτε ένοιμαζόταν για μαγαζί.

Πότε χτίστηκε δεν είναι ξεκατεωμένο. "Όταν ρωτούσα τους γεροντότερους μου άπαντούσαν: "Έχει πολλά χρόνια! Βοήθησαν πολλοί να χτιστεί... "Όλο το χωριό και η εκκλησία ακόμα..... "Άλλος με χρημάτα, άλλος με εργασία και όλοι μαζί με το μεντάσι: (άλληλοδοθήσεα). "Όλα τα υλικά μεταφέρθηκαν με μεντάσι....

Μπορούμε όμως πάνω - κάτω, να βρούμε πότε περίπου κτίστηκε.

Τό χωριό απελευθερώθηκε τό έτος 1881. Μετά 25 χρόνια, δηλαδή τό 1906, ο δάσκαλος Φλούδας εργάστηκε στο διδακτήριο αυτό. "Αρα θα πρέπει να κτίστηκε μεταξύ των ετών 1888 έως 1900.

Σ' αυτό έδίδαξαν οι έπτά πρώτοι δάσκαλοι μας.

Πολλά παιδιά, λιγιστός ο χώρος!!! Θυμάμαι κάποια χρονιά είχα 116 μαθητές..... Παρ' όλο που δεν βοηθούσε τό διδακτήριο, ποτέ δεν έφυγα από τό σχολείο στεναχωρημένος ή ζαλισμένος.... "Όλοι διαβασμένοι, όλοι καλοί, μ' ένα μόνο αναγνωστικό και λίγα τετράδια....

Νά όμως που τό χάσαμε κι' αυτό.

Κάποτε παρουσιάστηκαν μικρές ρωγμές στον τοίχο της Δυτικής πλευράς. Σάν υπεύθυνος, (ύπηρετούσα στο χωριό), ανησύχησα. Με τή σχολική έφορεία παρακαλέσαμε τρεις καλούς μαστόρους, τό Γρηγόριο Πάνο, τό Χρήστο Δημ. "Αναστασίου και Μητσο Γιωτάκη να τό κοιτάξουν και να μάς πούν τή γνώμη τους.

Με προθυμία και με μεγάλη προσοχή τό επέθεώρησαν και μάς είπαν πως δεν υπάρχει κανένας φόβος, τό κτίριο είναι γερό και μπορεί να βαστάξει κι' άλλα 30 χρόνια ακόμα.

"Όπως και βαστάζει..... Μάλιστα μάς έδωσαν και γραπτή έκθεση τήν οποία στείλαμε με αναφορά μας στον "Επιθεωρητή.

"Εκείνος διέταξε τό σχολικό αρχιτέκτονα να έλθει επί τόπου, πράγμα που έγινε, για να σχηματίσει υπεύθυνη γνώμη για τήν στερεότητα του διδακτηρίου.

Σέ λίγες μέρες λάδαμε έγγραφο του "Επιθεωρητή με τήν έντολή να εγκαταλείψουμε τό διδακτήριο ως ετοιμόρροπο.... "Από τότε άρχισε τό μαρτύριό μας! Κουβαληθήκαμε στην εκκλησία. Τά θρανία τά τοποθετήσαμε στον γυναικωνίτη και άρχισαμε μάθημα στον κυρίως ναό. Οί μαθητές κάθονται στα στασίδια και όταν τελείωνε ή κάθε τάξη τό μάθημα, ανέβαινε στον γυναικωνίτη να γράψει.

Παρ' όλες τίς δυσκολίες γινόνταν καλή δουλειά, γιατί όπως είπαμε, οί μαθητές ήταν ήσυχoi, υπάκουoi, μελετηροί και φιλότιμοι.

Τὸ σχολεῖο τότε λειτουργοῦσε ὡς θερινό. Δηλαδή κάναμε διακοπές δύο μῆνες τὸ χειμῶνα καὶ ἕνα τὸ καλοκαίρι, γιατί μερικά παιδιά τὸν χειμῶνα κατέβαιναν στὴν «Πολτσά» (στὰ χειμαδιά). Ὅταν ὁ καιρὸς καλυτέρευε, ποῖός μᾶς ἐπίανε!!!! Ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ Μαΐου κάναμε μάθημα ἔξω

Ἀποψη τοῦ σχολείου μας

πότε στὸν ἥλιο, πότε στὸν ἥλιο. Νιώθαμε μεγάλη ξεκούραση. Ἀέρας καθαρὸς, καλοὶ μαθητὲς καὶ ὄρεξη. Στὰ διαλείμματα γινόταν χορὸς στὴ χωραφιά (πλατεία) ἄκρη σὲ ἄκρη....

Ἐπειτα μᾶς παραχώρησε τὸ μαγαζί του, πού τὸ εἶχε κλεισμένο, ὁ Δημόσιος Ἀλεξίου καὶ μεταφερθήκαμε ἐκεῖ. Δὲν ἦταν κι' αὐτὸ εὐρύχωρο,

ἀλλὰ κάπως ὑποφερτὸ. Τοῦ πληρώναμε νοίκι 10 ὀρχ, τὸν μῆνα καὶ στὸ τέλος μᾶς τὰ χάρισε ὅλα γιατί δὲν εἶχαμε. Μετὰ πάλι στὴν ἐκκλησιὰ κ.ο.κ. Δηλαδή πέρα δῶθε.

Στὸ μεταξὺ ἔπρεπε νὰ φροντίσουμε καὶ συζητήσαμε τὸ θέμα.

Συγκεντρωθήκαμε ὅλοι οἱ κάτοικοι

καὶ συζητήσαμε τὸ θέμα.

Τὸ πρῶτο πού ἔπρεπε νὰ γίνη ἦταν νὰ βρεθεῖ τὸ οἰκόπεδο καὶ κατόπιν νὰ ζητήσουμε πίστωση ἀπὸ τὸ Κράτος.

Ἀλλιῶς δὲν θὰ μᾶς χορηγοῦσε.

Τὴν κατάσταση τότε ἔσωσε ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἐπιτροπὴ. Εὐχαρίστως δώρισε ὅλο τὸ οἰκόπεδο πίσω ἀπὸ τὴν ἐκ-

κλησίᾳ, ἐκεῖ πού ἦταν ἄλλοτε τὰ μνήματα.

Στὴ συνέχεια μὲ ἄδεια τοῦ Δασαρχείου, κόπηκαν τὰ περισσότερα δένδρα (πουρνάρια) πού ἦταν στὸ οἰκόπεδο καὶ ἔγινε ἡ ἀσβεστοδιά στὴν κάτω ἄκρη τῆς πλατείας ἀριστερὰ ὅπως πᾶμε στὰ Πραμικτωτικά. Ἐργολάβος ἦταν ὁ Μήτσος Γιωτάκης. Βγήκαν ἀπ' αὐτὴ 30.000 ὀκάδες ἀσβέστη. Ὅταν τὸ 1936 τὸ κράτος μᾶς χορήγησε πίστωση, μὲ ἐργολάβο τὸν Βαγγέλη Ξεκάρφωτο καὶ μαστόρους τοὺς Γρηγόρη Πᾶνο, Κώστα Ἐξαρχο, Θύμιο Τόλη, Μήτσο Τζουδάρα καὶ ἄλλους ἔγινε ἡ τοιχοποιία τοῦ νέου διδαστηρίου. Ἀργότερα μὲ ἄδεια πάλι τοῦ Δασαρχείου, προχωρήσαμε στὴν κοπὴ τῆς ξυλείας δωρεάν ἀπὸ τὸ δάσος τοῦ Ματσουκίου, μὲ ὑποχρέωση τοῦ ἐργολάβου νὰ τὴν παραδώσει στὸ «Στενὸ» κοντὰ στὸ ποτάμι.

Σύντομα - σύντομα τὸ καλοκαίρι ἔγιναν ὅλες οἱ δουλειές καὶ τὸ φθινόπωρο ἔγινε ἡ μεταφορὰ τῆς ξυλείας στὸ χωριό. Ἡ μεταφορὰ ἔγινε μὲ μιντάκι σὲ τρεῖς ἢ τέσσερες Κυριακές. Χτυποῦσε ἡ καμπάνα μετὰ τῆς θείας λειτουργίας καὶ ὅλοι ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παιδιά, μὲ ὅσα φορτηγὰ ζῶα εἶχε τὸ χωριό, ξεκινοῦσαν γιὰ δουλειά. Ὁ δρόμος ἀπὸ τὸ «Στενὸ» ὡς τὸ χωριὸ ἦταν γεμάτος ἀπὸ ἀνθρώπους στὴ σειρά φορτωμένους ξύλα.

Τὴ χοντρή ξυλεία τὴν ἀποθηκεύα-

με στὸ χαγιάτι τῆς ἐκκλησίας καὶ τὴν ὑπόλοιπη στὸ ὑπόγειο τοῦ παλιοῦ διδαστηρίου.

Τὸ νέο διδαστήριον σκεπάστηκε κατὰ τὸ 1950 ἢ 1951 νομίζω καὶ τὸ σχολεῖο ἄρχισε νὰ λειτουργεῖ, λίγος ἀργότερα, ὅταν τελείωσαν ὅλες οἱ ἄλλες ἐργασίες.

Εἶναι ὡραῖο, σύγχρονο καὶ ὑγιεινὸ, σὲ καλὴ τοποθεσία, κοντὰ στὴν ὁμορφὴ ἐκκλησίᾳ μας.

Χωρίζεται σὲ δύο μεγάλες ἡμιόλουστες αἰθουσες διδασκαλίας, γραφεῖο τῶν δασκάλων καὶ ἄλλο ἕνα δωμάτιο γιὰ κατοικία δασκάλου ἐργένῃ.

Ἐχει πολλὰ ἐποπτικὰ μέσα, μιὰ διδασκαλὴ γεμάτη διαλεχτὰ βιβλία, δωρεές τῶν χωριανῶν καὶ μεγάλη ἐγκυκλοπαίδεια, δωρεὰ τῶν ἀδελφῶν Κων. Ἀλεξίου, γιὰ τὴν μνήμη τοῦ ἀδελφοῦ τους Χρήστου, Γυμνασιάρχῃ, πού ἄδικα χάθηκε στὴν κατοχὴ, ὅταν οἱ Ἀγγλοὶ τορπίλλισαν τὸ Ἰταλικὸ καράδι πού πήγαινε μὲ ὁμήρους στὴν Ἰταλία.

Καὶ τώρα .... τ' ὁμορφὸ σχολεῖο μᾶς μένει κλειστὸ ἀπὸ τὸ 1977. Δὲν εἶναι μικρὰ παιδιά στὸ χωριὸ νὰ πᾶνε..... Ἀπὸ τότε ἔπαψαν ν' ἀκούονται οἱ χαρούμενες παιδικὲς φωνές... Σταμάτησαν τὰ τραγούδια καὶ τὰ παιχνίδια. Οἱ νέοι τώρα πηγαινέουν σὰν ἐπισκέπτες καὶ τὸ σχολεῖο ἀνοίγει μόνο στίς ἐκλογές γιὰ ψαχαρία.....

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἐδῶ καὶ τρεῖς χιλιάδες χρόνια, δὲν ἔπαψε ποτὲ νὰ τραγουδάει.

Σὲ κάθε περίπτωσι τῆς ζωῆς του, χαρούμενη ἢ λυπητερή, τὰ τραγούδια του τὸν συνόδευσαν, τὸν παρηγοροῦσαν, τὸν ἐνθουσίαζαν, τοῦ ἔδιναν θάρρος, ὑπομονὴ καὶ ἐλπίδα.

Μὲ τὰ δημοτικὰ τραγούδια οἱ Ἕλληνες νανοῦσθησαν, μεγάλωσαν, πορεύτηκαν στὴ ζωὴ, δούλεψαν, κομμάτιασαν, ξενιτεύτηκαν, πόνεσαν, ἔκλαψαν, ἀγάπησαν. Μὲ τὰ μοιρολόγια ἀκόμα τοῦ λαοῦ μας ἔφυγαν γιὰ τὸ μεγάλο καὶ αἰώνιο ταξίδι τῆς λησιμονίας.

Βρυσσιμάνες Ἑθνικοῦ μεγαλείου καὶ γάργαρας πηγῆς συναίσθημάτων εἶναι οἱ στίχοι τῶν δημοτικῶν μας τραγουδιῶν.

Μὲ αὐτὰ θὰ νιώσουμε τίς παλικαριές τῆς κλεφτουριάς, θὰ ζήσουμε τίς περιπέτειες, τίς λαχτάρες, τοὺς ὁρματισμούς τοῦ Ἑθνικοῦ μας, θὰ πονήσουμε μὲ τὸ παράπονο τοῦ σκλάβου, θὰ δακρύσουμε μὲ τὴ θλίψη τοῦ ξενιτεμένου. Θὰ κημερώσουμε ἀκόμα τοὺς λεβέντες, ποὺ περιφρονοῦν τὸ θάνατο, θ' ἀκούσουμε τίς μάνες νὰ ὀνειρεύονται καλύτερες μέρες γιὰ τὰ παιδιά τους, τὰ νιάτα νὰ ὑμνοῦν τὴν δημοφιλῆ, τοὺς ἐρωτευμένους νὰ τραγουδοῦν τὴν ἀγάπη τους.

Τὰ παλαιότερα χρόνια, ἔρχονταν στιγμές, μέσα σὲ κάθε χρόνο, ποὺ σὲ κάθε σὺναξη ὅλοι, ἄντρες, γυναῖκες καὶ παλικάρια πιάνονταν στὸ χορὸ καὶ τραγουδοῦσαν τίς χαρὲς τίς λύπες τους καὶ ξεχνοῦσαν τὰ θάνατά τους.

Ὅμως τὰ χρόνια πέρασαν.... Ἡ ζωὴ προχώρησε καὶ ἄλλαξε. Ἡ ἀντίθεση τοῦ πολιτισμοῦ, ἡ τεχνολογικὴ ἀνάπτυξη, ἡ μετατόπισις τοῦ λαοῦ στὰ ἀστικά κέντρα, οἱ νέες συνθήκες ἐργασίας, μόρφωσης, κατοικίας καὶ ζωῆς μετέβαλαν καὶ μεταβάλλουν καὶ στίς περισσότερες φορές ἐξαφανίζουν τοὺς λαϊκοὺς μας θησαυροὺς καὶ μαζί τους καὶ τὰ ὠραῖα Δημοτικὰ μας τραγούδια.

Ὅμως, ὅσο ἀκόμα εἶναι καίριος, ἢ μαζεύουμε τὰ λουλούδια αὐτὰ τῆς λαϊκῆς μας κληρονομιάς, ἢ κρατῆσουμε ζωντανές τίς ρίζες μας, ἢ διατηρήσουμε ὅ,τι μᾶς ξεχωρίζει ἀπ' τοὺς ἄλλους καὶ μᾶς ἐκφράζει σὰν ἔθνος καὶ λαὸ.

Στὴ συνέχεια δίνουμε μερικὰ Δημοτικὰ τραγούδια, ποὺ οἱ Ἀμπελοχωρίτες - Σκλουπιῶτες τραγουδοῦσαν καὶ χόρευαν στὴ χωματιά (τὴν πλατεία) κάθε γιορταστικὴ μέρα καὶ ἰδιαίτερα τίς μέρες (26 καὶ 27 Ἰουλίου) τοῦ πανηγυριοῦ.

Δ.Π.

«Λεβέντης εἶσαι μάτια μου...»

—Λεβέντης εἶ... λεβέντης εἶσαι μάτια μου, λεβέντης εἶσαι μάτια μου λεβέντικα χορεύεις, λεβέντικα χορεύεις.....

Λεβέντικα, λεβέντικα πατὰς στὴ γῆ, λεβέντικα πατὰς στὴ γῆ καὶ κουρνιαχτὸ δὲ σ'κλώνεις, καὶ κουρνιαχτὸ δὲ σ'κλώνεις.

Σὰν παίρνεις τὸ .... σὰν παίρνεις τὸν ἀνήφορο, σὰν παίρνεις τὸν ἀνιφορο λιανοκρατὰς τὴ μέση, λιανοκρατὰς τὴ μέση.

Μηνὰ μεσοῦ... μηνὰ μεσοῦλα σὲ πονεῖ, μηνὰ μεσοῦλα σὲ πονεῖ μηνὰ καμάρι σέρνεις, μηνὰ καμάρι σέρνεις;

—Μουῖδ' ἢ μεσοῦ... μουῖδ' ἢ μεσοῦλα μὲ πονεῖ μουῖδ' καμάρι σέρνω, μουῖδ' καμάρι σέρνω. Μόν' τόχει τὸ κορμάκι μου, μόν' τόχει τὸ κορμάκι μου λιανοκρατὰ τὴ μέση, λιανοκρατὰ τὴ μέση.....

(Εἶναι γραμμένο μ' ὅλα τὰ λόγια, ὅπως τραγουδιέται)

(SYNEXIZETAI)

ΛΑΪΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ

ΑΠΟΚΡΙΕΣ:

Τίς δύο Κυριακὲς τῆς Ἀποκριᾶς καὶ ἰδιαίτερα τὴν Κυριακὴ τῆς Τυροφάγου (Τυρινῆ) οἱ νέοι κυρίως κάτοικοι τοῦ χωριοῦ μας ντύνονταν μασκαράδες. Δηλαδή ἐντυνάν ρούχα εἴτε γυναικεῖα ἢ ἄνδρκα καὶ ἐκρυβαν τὸ πρόσωπό τους μὲ μαύρα μαντήλια γιὰ νὰ μὴ γινώσκοντα. Ἀλλὰ γιὰ νὰ προστατεύουν τὴν ἀνωγυρία τους, οἱ μασκαρεμένοι, κρατοῦσαν στὰ χέρια τους μὲ κάλτσες, συνήθως γυναικεῖα, γεμάτη στάχτη. Ἔτσι οἱ μασκαρεμένοι, ἄλλος ντύνονταν γαμπρὸς, ἄλλος νύφη, ἄλλος παπποῦς κ.λ.π., καὶ συγκεντρώνονταν κατὰ παρέες τὴν Κυριακὴ τὸ ἀπόγευμα στὴν πλατεία τοῦ χωριοῦ

μας καὶ διασκεδάζαν τοὺς χωριανοὺς.

Τὸ ὅραδο ὅλοι μαζί οἱ μασκαρεμένοι, «γύρναγαν τὰ σπίτια» καὶ οἱ νοικοκύρες τοὺς κερνοῦσαν διάφορα ποτά, προσπαθώντας νὰ γνωρίσουν ποιὸι ἦταν οἱ μασκαρεμένοι. Τὴν ἡμέρα αὐτὴ ἐπιτρέπονταν καὶ διάφορες ἀσεμνὲς χειρονομίες καὶ λόγια.

ΣΑΒΒΑΤΟ ΤΗΣ ΑΠΟΚΡΙΑΣ «ΨΥΧΟΣΑΒΒΑΤΟ»

Οἱ γυναῖκες τοῦ χωριοῦ μας ἔφτιαχναν «Κοιμιάτια». Δηλαδή ὀράζανε σιτάρι - φαγόπλουν - πίττες τηγανίτες κοιμιάτια φωμὶ - ἐλιές - κρασί κ.λ.π. καὶ τὰ πῆγαιναν στὴν ἐκκλησίᾳ γιὰ νὰ τὰ βλογίσουν οἱ παπᾶς.

Μετὰ τὸ τέλος τῆς λειτουργίας

ὅλα αὐτὰ τὰ μοίραζαν στοὺς ἐκκλησιαζόμενους κατοίκους, γιὰ νὰ συγχωρῆσαι ὁ Θεὸς τοὺς νεκροὺς. Γιατί, ὅπως λέει ἡ παράδοση, οἱ νεκροὶ περιμένουν τὰ ψυχασάββατα γιὰ νὰ συγχωρηθοῦν. Στὸ τέλος τῆς διανυμῆς καὶ ἂν περίσσειαν «κοιμήματα» τὰ μοίραζαν στοὺς παρευρισκομένους κατοίκους καὶ ἀντιπροσώπευαν τὰ «ξένα» δηλαδή αὐτοὺς ποὺ ἀπουσίαζαν ἀπὸ τὸ χωριό.

ΚΑΘΑΡΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

Αὐτὴ τὴν ἡμέρα οἱ ἀνύπαντροι νέοι καὶ κυρίως οἱ νέες ἀθροῦνται ὅλη τὴν ἡμέρα νηστικοί. Τὸ θράδυ οἱ νέες φτιάχνουν «ἀρμυροκουλούρα» ἀπὸ ἀλεύρι, καλαμποκίσι με νερό καὶ ἀρκετὸ ἀλάτι καὶ τὴν ψήνουνε στὴ γωνιά, σκεπάζοντάς τὴν μὲ στάχτη.

Τὸ καλαμποκίσι ἀλεύρι τῆς ἀρμυροκουλούρας ἔπρεπε νὰ εἶναι κλειμένο, ἀπὸ τρία σπίτια, ποὺ ἦταν ἀπύκνωτα καὶ «μονοστέφανα».

Τὴν ζύμωνε ἡ νέα καὶ τὴν πρώτη «μπουκιὰ» τὴν ἔτρωγε αὐτὴ ποὺ τὴ ζύμωνε. Τὴ δεύτερη «μπουκιὰ» τὴν πέταγε στὴ σκεπὴ τοῦ σπιτιοῦ, ποὺ ἦταν ἀπέναντι ἀπὸ τὸν ἥλιο. Καὶ τὴν τρίτη «μπουκιὰ» τὴν ἔβαζε κάτω ἀπὸ τὸ μαξιλάρι τῆς, γιὰ νὰ δεῖ στὸν ὕπνο τῆς, ποῖον θὰ παντρευτεῖ.

Ἄν τὸ θράδυ στὸν ὕπνο τῆς ἡ νέα ὀνειρευόταν νὰ πίνει κρασί με χρυσὸ ποτήρι, θὰ ἔπαιρνε λεύτερο ἄντρα. Ἄν ὅμως τοὺς ἀντιληφθοῦν ἔστω καὶ καπνισμένο μυροτσούκαλο, θὰ ἔπαιρνε χηρεμένο ἄντρα.

ΣΑΒΒΑΤΟ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΘΕΟΔΩΡΩΝ.

Αὐτοὶ ποὺ γιορτάζουν, πηγαίνουν σιτάρι στὴν ἐκκλησιὰ ὅχι ὅμως γιὰ «σχῶριο» ἀλλὰ γιὰ χρόνια πολλά. Πηγαίνουν οἱ ἀνύπαντροι καὶ ἀνύπαντρες καὶ προσπαθοῦν κατὰ τὴ διάρκεια τῆς λειτουργίας νὰ πάρουν κρυφὰ ὅμως, λίγο σιτάρι γιὰ νὰ δοῦν τὸ θράδυ στὸν ὕπνο τοὺς τὸν σύντροφο τῆς ζωῆς τοὺς.

Ἄν ὅμως τοὺς ἀντιληφθοῦν ἔστω καὶ ἓνας, ὅτι παίρνουν σιτάρι, τότε δὲν «πιάνεται τὸ τέχνασμα».

MARTHES

1η MARTH

Κατὰ τὴν ἡμέρα αὐτή, ὅλοι οἱ ἄνθρωποι τοῦ χωριοῦ μικροὶ καὶ μεγάλοι, δένουν στὸ ἀριστερὸ χέρι ἓνα διπλὸ σχοινί, ἄσπρο καὶ κόκκινο καὶ τὸ κρατοῦν ὀλόκληρο τὸ μῆνα. Αὐτὸ τὸ κάνουν γιὰ νὰ μὴ τοὺς σημαδεύει (μυρισιεῖ) ὁ Μάρτης.

Ἐπίσης τὴν ἴδια μέρα, οἱ νοικοκυρὲς δὲν πλένουν μὲ θραστὸ νερό τὰ ρούχα, γιὰ νὰ κομματιάξουν (χαλάνε)

9η MARTH

Μέχρι τότε φύτευαν δέντρα, γιὰ νὰ πιστεύουν πὼς μετὰ δὲ θὰ «ἐπικύων» (οἰζωναν).

24η MARTH

Αὐτὴ τὴν ἡμέρα κτυποῦσαν γύρω ἀπὸ τὰ σπίτια καὶ τίς αὐλὲς χάλκινα ἀγγεῖα (συνήθως ταψιά), μὲ ἓνα ξύλο, γιὰ νὰ φύγουν τὰ ἔρπετά (φίδια) καὶ τὰ ἔντομα ἀπὸ τὰ σπίτια τοὺς.

I. ΣΠΥΡΟΥ

Η ΛΑΖΑΡΙΝΑ

Ὅπως τὰ θυμοῦνται οἱ παλιοί...

Ὁ ἥλιος βγήκε στὰ Τζουμέρκα ἓνα πρωῒ στὰ 1885 καὶ ἔλουσε τὸ ἔρμο Σκλοῦπο ποὺ κράταγε λεφτερο στὴν Τουρκιά. Τοῦτος ὅμως τὸ πρωῒνὸ δὲν ἦταν σάν τ' ἄλλα. Οἱ γέροι τοῦ χωριοῦ ἄκουσαν τὰ μεσάνυχτα στὴ «Γιώργ Γιώργ.» μέρος ὅχι Σκλουπιώτικο τότε, γιὰ ἀργότερα τὸ ἀγοράσαμε, τὴ Λαζαρίνα, τὸ πρῶτο ντουφέκι τοῦ χωριοῦ ποὺ ὅταν ἔριχνε ἤχοῦσε σάν τὸν κύπρο τοῦ Λαζάρου. Ἀπ' αὐτὸν τὸν ἤχο ἄλλωστε πῆρε καὶ τ' ὄνομα του. Σκοτώθηκε, εἶπαν, ἀπόψε τὸ πρωτοπαλλήκαρο, ὁ κατσικοκλέφτης, ὁ Κολιὸ Τζοβάρας. Πάει..... τὸν βάρεσαν

Τότε ἀπὸ τὴ γέφυρα Πολιτσᾶς ὡς κάτω στὴν Ἄρτα, ὅλα τὰ Τζουμερκοχώρια δὲν ἦταν τούρκικα (Τζουμέρκα κι Ἄγραφα ἀπάτητα λιμέρια) καὶ ὅλη αὐτὴ ἡ περιοχὴ λέγονταν παλιὸ Ἑλληνικὸ. Ἀργότερα ἐγινε τὸ Νέο Ἑλληνικὸ πέρα ἀπ' τὸ ποτάμι, ὡσου σιγὰ - σιγὰ λεφτερώθηκε ὅλη ἡ Ἠπειρος. Τὰ Τζουμερκοχώρια ὅμως δὲν γλύτωσαν τὸ φόρο στοὺς Τούρκους. Πλήρωναν τὸ ἓνα δέκατο ἀπ' τὸ εἰσόδημα στὸν Τούρκο ποὺ ἦταν σὲ κάθε χωριό. Γιαυτὸ στοὺς Ραφταναίους ὑπῆρχε φυλάκιο μὲ 4-5 Τούρκους ποὺ μάζευαν τοὺς φόρους. Στὸ χωριὸ μας ἦταν ὁ Σαλὴ Ἀγᾶς.

26 Ἰουλίου λοιπὸν μέρα τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς καὶ Πανηγύρι στὸ Σκλοῦπο. Ὅλοιμαζεύτηκαν στὴ χωραφιὰ ἀπ' ὅλα τὰ γύρω μέρη τοῦ χωριοῦ, Μπαδοῦλα - Πολιτσᾶ - Παπάλια - Ἀλών - τ' Γιώργ - Στενὸ κ.λ.π. γιὰ νὰ γιορτάσουν ὅλοι μαζί τὸ πανηγύρι. Κατέβηκαν ἀπὸ τοὺς Ραφταναίους καὶ οἱ Τούρκοι.

Γυναῖκες κι ἄντρες χόρευαν κι ὁ χορὸς πῆγαινε γαῖτα. Οἱ ἄνδρες τότε φόραγαν φουστάνελλα καὶ γουρουντσάρουχα κι οἱ γυναῖκες μακρὰ φουστάνια ἀπὸ μαλλί (Σκούτινα) καὶ ἄβαφα, γιὰ νὰ δὲν ὑπῆρχαν βαφές. Μπῆκαν στὸ χορὸ καὶ οἱ Τούρκοι. Τοὺς ἄρεσε τὸ πανηγύρι ὅπως γινόνταν καὶ στὸ τσακίρ κέφι κάνανε καὶ τσαλίμια. Σήκωναν τὸ πόδι πέρα καὶ ψηλά καὶ τὸ ἴδιο θέλαν νὰ κάνουν κι οἱ γυναῖκες, γιὰ νὰ βλέπουν ἀπὸ κάτω ἀπ' τὸ φουστάνι.

Οἱ γυναῖκες ὅμως λεβέντισες, ἀρνήθηκαν, δὲν θέλησαν νὰ ὑποταχθοῦν στὴν προστυχιά τῶν Τούρκων. Αὐτοὶ ὅμως ἐπέμειναν νὰ τίς φωνάζουν καὶ νὰ τίς θρίζουν καὶ στίς ἡλικιωμένες ἄγρια «Πέρα τὸ πόδι μωρὴ μπάμπω». Οἱ γυναῖκες ὅμως χόρευαν κανονικὰ κι ἄνδρες πάλι δὲν τολμοῦσαν νὰ τοὺς ἀντικρούσουν.

Τότε ο Κολιό Τζοβάρας, τὸ πρωτοπαλλήκαρο τοῦ χωριοῦ, κλέφτης κι ἄρματωλός, πρῶτος στὸ τουφέκι καὶ στὸ τρέξιμο δὲν βάσταξε τὴν προσβολή. Ξεπετάχτηκε χρυσὸς ἀητός μέσα ἀπὸ τὸ χορὸ κι ἔναν μετὰ τὸν ἄλλον τοὺς ἔκανε μαύρους στὸ ξύλο. Καταντροπιασμένοι καὶ δαρμένοι οἱ Τοῦρκοι ἔφυγαν γιὰ τοὺς Ραφταναίους κι οἱ χωριανοὶ περήφανα συνέχισαν τὸ χορὸ «Τέτοια ὦρα ἦταν ἐψές», τέτοια καὶ παραπροψές.....».

Ὁ ἴσκιος ἔπεσε στ' Ἀνήλια κι ὁ Παπᾶς βάρεσε ἐσπερινὸ. Σιγὰ - σιγὰ ἔπεσε κι ἡ νύχτα καὶ μαζί της πῆρε καὶ τοὺς τελευταίους ἤχους τῶν τραγουδιῶν. Ὁ Κολιός παρέα μὲ τὴ Λαζαρίνα του πῆρε τὸ δρόμο πρὸς τ' Ἀλών' τ' Γιώργ' (πίσω ἀπ' τὸ Κορφόβουνο) ποὺ ζοῦσε μὲ τὴ γριά μάννα του. Τότε θάταν ἐκεῖ καμμιὰ δεκαριά σπίτια κι ὅλοι φύλαγαν κοπάδια γίδια. Λένε πὼς ὅποιος ἔβλεπε τὴ Λαζαρίνα ἔφευγε δέκα μέτρα μακριὰ. Τὶ τουφέκι θάταν!

Τὸ ἄλλο βράδυ οἱ Τοῦρκοι συμφώνησαν νὰ πᾶνε στ' Ἀλών' τ' Γιώργ' νὰ τὸν βροῦνε καὶ νὰ τὸν σκοτώσουν. Γιατὶ ἦταν φόβος καὶ τρόμος γι' αὐτοὺς. Δὲν τοὺς ἄφηνε νὰ κάνουν αὐτὸ ποὺ θέλαν. Ξεκίνησαν λοιπὸν ἀπ' τοὺς Ραφταναίους καὶ τὸ σούρουπο κατέβηκαν τὸ Κορφόβουνο, ἔφτασαν στὸ σπίτι του. Τοῦ χτύπησαν τὴν πόρτα καὶ τοῦ φώναξαν «Ἀνοιξέορέ Κολιό, ἐμεῖς εἴμαστε, ὅτι ἔγινε ἔγινε. Ἀνοιξε μπρὲ νὰ πᾶμε στὴ Τούρκα γιὰ κλεψία». Δηλ. νὰ κλέψουν γίδ. γιατί ζοῦσαν μ' αὐτὰ. Ἡ γριά μάννα του τσουγκρίζοντας μὲ τὴ μάσια ἓνα κούτσουρο στὸ μπουχαρὶ (τζάκι) νὰ θράσει τὸ φαῖ τοῦλεγε, «Μὴν ἀνοίγεις παιδάκι μου θὰ σὲ σκοτώσουν» κι ὁ Κολιός βάσταγε ἀπὸ πίσω τὴν πόρτα μαζί μὲ τὸ σύρτι. Οἱ Τοῦρκοι πάλι φώναζαν «Μὴ φοβάσε ὀρέ Κολιό θὰ σοῦ δώσουμε τὰ ὅπλα ἀπὸ τὴν κλαβαντὴ» ποὺ ἦταν μιὰ τρύπα στὸ κάτω μέρος τῆς ξύλινης πόρτας, γιὰ νὰ μπαίνουν οἱ γάτες.

Ὁ Κολιός τοὺς ἐμπιστεύτηκε. Ἀφοῦ τοῦ ρίξαν τὰ ὅπλα ἀπὸ τὴν τρύπα, τοὺς ἀνοιξε καὶ μπῆκαν μέσα στὸ σπίτι. Ἡ ματιά του ὅμως δὲν ἔεφυγε ἀπὸ κανέναν καὶ πρόσεχε κάθε κίνησή τους γιατί «Κάποιο λάκκο εἶχε ἡ φάβα» ἔλεγε μέσα του.

Ἀφοῦ ἐτοιμάστηκαν ξεκίνησαν ὅλοι μαζί γιὰ τὴν Τούρκα (κοντὰ στὰ Πράμαντα). Ρίχτηκαν στὸν Παλιόμυλο, στὸ μύλο τοῦ Κίτσου, βγήκαν στὸ Στενὸ κι ἀνέβηκαν στὸ λάκκο. Ὁ Κολιός πάντα πῆγαινε ἀπὸ πίσω καὶ σὲ ἀπόσταση γιὰ νὰ τοὺς προσέχει. Μόλις ἔφτασαν στοὺς Σταυροὺς (κοντὰ στὴ Στόκς) ἔκατσαν γιὰ λίγο νὰ ξεκουραστοῦν.

Τὸ φεγγάρι πληγώνονταν στὶς κορυφές τῶν βουνῶν, τὰ νυχτοπούλια ἔσκουζαν κι ὁ Γκιώνης φώναζε τὸν Ἀντώνη του. Οἱ Τοῦρκοι

κουβέντιαζαν στὴ γλῶσσα τους κι ὁ Κολιός παράμερα ἀγνάντευε τὴ γύρω φύση. Ἕνας Τοῦρκος χάραζε μὲ τὸ μαχαίρι του σὲ μιὰ μαύρη πλάκα «ἐδῶ σκοτώνουμε τὸν Κολιό - Τζοβάρα». Ὁ Κολιός ἔβγαλε τὸ ταμπάκο γιατί δὲν κάπνιζε στριφτὸ καὶ οἱ Τοῦρκοι λοξοκοιτάχτηκαν. Τότε ἓνας τὸν πλησίασε καὶ τοῦ ζήτησε μιὰ πρέζα. Ὁ Κολιός ἔκανε τὸ χέρι πέρα νὰ τοῦ δώσει. Τότε ὁ Τοῦρκος τοῦπιασε σφιχτὰ τὸ χέρι καὶ τὸν ἔριξε κάτω. Ὁρμήσανε κι ἄλλοι δύο, ὁ τέταρτος τοῦ παίρνει τὴ Λαζαρίνα κι ὁ τελευταῖος τράβηξε τὸ γιαταγάνι του νὰ τοῦ πάρει τὸ κεφάλι του.

Ὁ Κολιός ὅμως τοὺς ἔκανε ὅλους καλὰ, ἦταν δυνατός. Ἡ δύναμή του δὲν ἦταν μόνο στὸ τουφέκι του ἀλλὰ καὶ στὸ κορμὶ του Χουφτιάει μὲ τὴν παλάμη του τὸ γιαταγάνι, κόπηκε λίγο ὅμως, ἀλλὰ τοὺς ἔεφυγε καὶ χάθηκε μὲς τὴ νύχτα σὰν ζαρκάδι. Οἱ Τοῦρκοι μετὰ τὴν ἀποτυχία τους αὐτὴ πῆραν τὸ δρόμο γιὰ τοὺς Ραφταναίους. Μόλις ἀνέβηκαν στ' Γιώργ' - Γιώργ' ἔριξαν δυὸ φορές μὲ τὴ Λαζαρίνα. Τ' ἄκουσαν οἱ γέροι κι εἶπαν πὼς τὸν βάρεσαν τὸν Κολιό, γιατί αὐτὸς ποτὲ δὲν ἔρριχνε ἐκεῖ.

Πρὶν τὸ μεσημέρι ὅμως ὁ Κολιός βγήκε στὸ χωριὸ κι οἱ γέροι τᾶχασαν, τὸν νόμιζαν σκοτωμένο. Ἀνοιξε ἡ καρδιά τους μόλις τὸν εἶδαν γιατί πολὺ τὸν ἀγαποῦσαν. Τοὺς τὰ ὁμολόγησε ὅλα ἀπὸ τὴν ἀρχή. Ἀμέσως πῆγε στὸ Σαλῆ Ἀγὰ τοῦ εἶπε τὰ μαντάτα καὶ τοῦ ζήτησε νὰ στείλει χαμπέρι στοὺς Ραφταναίους νὰ τοῦ φέρουν τὴ Λαζαρίνα, γιατί θάχαν ἄγρια ξεμπερδέματα. Ὁ Σαλῆς ποὺ τὸν φοβόταν εἰδοποίησε τοὺς Τούρκους νὰ τὴ στείλουν. Οἱ Τοῦρκοι τοῦ ἀπάντησαν ὅτι τώρα ἔχουν καλὸ σκοπὸ. Θὰ τοῦ τὴν δώσουν στὸν Αἰ—Λιᾶ τῶν Ραφταναίων. Ἐκεῖ νὰ γίνει ἡ συνάντηση.

Ὁ Κολιός νὰ βάλει τὸ κρασί κι αὐτοὶ τὸ ψητὸ ἄρνι. Θὰ φᾶνε, θὰ τραγουδήσουν καὶ θὰ γίνουν καὶ βλάμηδες (σταυραδέλφια).

Ἐπῆγαν λοιπὸν ἀπάνω, ἔφαγαν κι ἤπιαν. Παρέδωκαν τὸ τουφέκι καὶ γίναν βλάμηδες. Κόψανε τίς φλέβες τῶν χεριῶν κι ἐνώσανε τὸ αἷμα. Τότε ὁ Κολιός ρώτησε κι ἔμαθε ποὺ ἔχουν τὰ σπίτια οἱ Τοῦρκοι μὲ τίς φαμήλιες τους. Μόλις τελείωσε τὸ φαγοπότι πῆρε τὴ Λαζαρίνα καὶ κατέβαινε κατὰ τὸ Σκλοῦπο καὶ σείόταν ἡ γῆ καὶ τρίζαν τὰ βουνά.

Στὸ χωριὸ ὁ Κολιός δὲν μπορούσε νὰ ἡσυχάσει, δὲν μπορούσε νὰ δεχτεῖ πὼς ὅλα αὐτὰ ἦταν γιὰ τὸ καλὸ του. Τὴν ἄλλη φορὰ φίλος τους ἦτανε καὶ πῆγαν νὰ τὸν σκοτώσουν, τώρα βλάμηδες, δὲν τοὺς ἔχει ἐμπιστοσύνη. Κάλεσε νᾶρθει ὁ Νότης (ἓνας ἀπ' τοὺς Νοταίους) ἀδερφικὸς του φίλος. «Αὐτὸ κι αὐτὸ ἔπαθα»

τοῦ εἶπε, «τί λές θά πᾶμε νά χαλάσουμε τίς φαμίλιες τους»; «Θά πᾶμε» τοῦ λέει ὁ Νότης. «Θά φᾶμε ὅμως ἀπό σκυλί»; «Θά φᾶμε» ἀποκρίθηκε ὁ Νότης. Ὅποιος ἔτρωγε κρέας σκυλίου γινόνταν κακός. Τὸ ἴδιο κι αὐτοὶ ὀρκίστηκαν νά γίνουν κακοί.

Ψήσανε λοιπὸν ἓνα σκυλί κι ἓνα κατσίκι, τ' ἀνακάτεψαν μέσα σ' ἓνα μεγάλο ταψί κι ἄρχισαν νά τρῶνε μὲ τὴ σειρά. Ἀφοῦ ἔφαγαν πῆγαν στὸ Σαλὴ καὶ Ζήτησαν ἄδεια νά περάσουν τὸ ποτάμι, (Τούρκικο φυλάκιο) πῶς θά πᾶνε δῆθεν γιὰ δουλειές. Πῆραν τὴν ἄδεια πέρασαν ἀπέναντι κι ἀνέβηκαν στὸ Ζαγόρι ὕστερα ἀπὸ μέρες περπάτημα. Ἐκεῖ ζοῦσαν οἱ οἰκογένειες τῶν Τούρκων. Τὴ νύχτα μῆκαν στα σπίτια τους καὶ μὲ τὰ γιαταγάνια σκότωσαν ὅλες τίς γυναῖκες τους.

Ὑστερα ὁ Κολιὸς χάθηκε. Ἀναφέρεται σήμερα κάποιος Νικολὸς Τζοβάρας ὀπλαρχηγὸς στὴν Ἱστορία, στοὺς ἀγῶνες κατὰ τῶν Τούρκων στ' Ἀγραφα. Ἴσως νᾶναι αὐτός. Πάντως ἦταν αὐτός πού δὲν δέχτηκε καμμιά ντροπὴ στὸ Σκλοῦπο ἀπὸ τοὺς Τούρκους.

Κώστας Τζοβάρας
Ἡθοποιὸς

1980 — ΔΙΣΕΚΤΟΣ ΧΡΟΝΟΣ

(Μᾶς ἦρθε χρόνος δίσεκτος, χρονιά κατακαμένη....) Τέτοια καὶ χειρότερα προφητεύει ἡ λαϊκὴ παράδοση γιὰ τίς χρονιές μὲ 366 μέρες. Ὁ φετεινὸς ὁ χρόνος εἶναι δίσεκτος. Ὁ Φλεβάρης ἔχει 29 μέρες καὶ ὅλη ἡ χρονιά 366μέρες.

Αὐτὸ συμβαίνει γιατί ἓνας χρόνος ἔχει κανονικὰ 365 μέρες καὶ ἔξι ὥρες, χρόνος δηλαδὴ πού χρειάζεται ἡ γῆ γιὰ μιὰ πλήρη περιστροφή γύρω ἀπὸ τὸν ἥλιο. Ὄταν ὁ Ἰούλιος Καίσαρας, μαζί μὲ τὸν Ἑλληνα Σωσιγένη, μεταρύθμισαν τὸ ἡμερολόγιο κανονίσανε κάθε τέσσερα χρόνια νά μπαίνει μιὰ ἐμβόλιμη — ἐπὶ πλέον — μέρα ὥστε νά καλύπτονται οἱ ἔξι ὥρες πού περισσεύουν κάθε χρόνο.

Σύμφωνα μὲ τίς λαϊκὲς δοξασίες, τὰ δίσεκτα χρόνια δὲν εἶναι καὶ τόσο τυχερά. Γιαυτὸ ὁ λαὸς ἀποφεύγει τοὺς γάμους κλπ.

Ὁ δίσεκτος χρόνος ὀνομαζόνταν καὶ ἔτος τοῦ Κασσιανοῦ, γιατί ἡ ἐκκλησία εἶχε ὀρίσει νά γιορτάζεται ὁ Ἅγιος Κασσιανὸς στίς 29 Φλεβάρη καὶ ἔτσι ἡ γιορτὴ του ἐκτὸς πού εἶναι κάθε τέσσερα χρόνια συμπίπτει καὶ μὲ τὴν «καταραμένη» μέρα.

Ἐμεῖς πάντως εὐχόμαστε καλὸ δίσεκτο χρόνο.

Η ΣΤΗΛΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΑΣ

Ψυχικὴ ἐνότητα καὶ ἀγάπη Ζήτησε ἀπὸ τὰ μέλη ὁ Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου κατὰ τὸ κόψιμο τῆς βασιλόπιτας.

Ἡ στήλη αὐτὴ τοῦ περιοδικοῦ μᾶς εἶναι ἀφιερωμένη στίς δραστηριότητες τοῦ Συλλόγου μᾶς.

Μέσω αὐτῆς θά πληροφοροῦνται τὰ μέλη ὅλες τίς πολιτιστικὲς καὶ μορφωτικὲς ἐκδηλώσεις τοῦ Συλλόγου καὶ γενικὰ τίς δραστηριότητες τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

Ὅποιοδὴποτε παράπονο ἢ ὁποιοδὴποτε ὑπόδειξη, πού θά εἶναι μέσα στὰ πλαίσια τοῦ Καταστατικοῦ, καὶ θά προάγει τὰ συμφέροντα τοῦ Συλλόγου θά γίνεται πρόθυμα δεκτὴ καὶ θά προβάλλεται ἀπὸ τὴν στήλη αὐτὴ.

Δὲν παραλείπουμε νά σᾶς ἐνημερώσουμε, σύντομα, ὅτι θά δημοσιεύσουμε, μέσω τῆς στήλης αὐτῆς τμηματικὰ τὸ Καταστατικὸ τοῦ Συλλόγου, ὅπως αὐτὸ τροποποιήθηκε μὲ ἀπόφαση τῆς Γενικῆς Συνέλευσης στίς 30 Ἰουνίου 1979, γιὰ νά ἔχετε μιὰ πλήρη εἰκόνα τῶν ἐπιτροπόμενων ὁρίων δράσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

ΒΑΣΙΛΟΠΙΤΤΑ 1980 — ΒΡΑΒΕΥΣΗ ΜΑΘΗΤΩΝ

Τὸ Σάββατο τὸ βράδυ στίς 12 τοῦ Γενάρη, ὁ Σύλλογος μᾶς διοργάνωσε μιὰ πολὺ ὁμορφὴ γιορτὴ, ὅπου παρευρέθηκαν πάνω ἀπὸ 200 μέλη τοῦ Συλλόγου, στὴν θαυμάσια αἴθουσα τοῦ Κέντρου «ΛΙΘΑΡΙΤΣΙΑ» ὅπου κόπηκε ἡ καθιερωμένη Πρωτοχρό-

νιατικὴ πίττα καὶ ἔγινε καὶ ἡ θράβευση τῶν ἐπιτυχόντων μαθητῶν μελῶν τοῦ Συλλόγου στίς Ἀνώτατες, Ἀνώτερες Σχολές καὶ στὰ Λύκεια, τῆς χρονιάς, πού πέρασε.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου, ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς συγχωριανοὺς, ἀφοῦ τοὺς καλωσόρησε στὴν ἐκδήλωση, σὲ σύντομη ὁμιλία του, τόνισε:

«Ἡ ἀποφινὴ ἐκδήλωση δικαίωνει τὴν ἀπόφαση τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Συλλόγου Ἀπανταχοῦ Ἀμπελοχωριτῶν στὴ διατήρηση τοῦ θεσμοῦ αὐτοῦ.

Ἐξ ἄλλου, δίνει καὶ πάλι ἐφέτος τὴν εὐκαιρία στὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο νά ἀπευθύνει, πρὸς ὅλα τὰ μέλη τοῦ Συλλόγου, τίς πλέον ἐγκάρδιες καὶ ἐνθαρμίες εὐχές, γιὰ τὸ Νέο ἔτος.

Συγκεντρωθήκαμε, Ἀγαπητοὶ χωριανοὶ μέλη τοῦ Συλλόγου, ὅχι μόνον νά ἀνταποκριθοῦμε στὴν πρόσκληση τῆς πολιτιστικῆς ἐκφραστῆς τοῦ Συλλόγου μᾶς, ἀλλὰ καὶ νά δείξουμε ὅτι οἱ ψυχικοὶ μᾶς δεσμοί, πού ἀποτελοῦν πάντοτε τὸ μεγάλο κίνητρο τῆς δημιουργίας, ἔχουν τόσο συσφιχτεῖ, ὥστε νά θεωρούμαστε, σὰν μέλη τῆς αὐτῆς οἰκογένειας.

Χαιρετήσαμε, ἂν θυμᾶμαι καλὰ πέρσι, τὸ ἔτος 1979, ὡς ἀφετηρία νέων προσπαθειῶν καὶ ἐπιδιώξεων τοῦ

Συλλόγου, και είχαμε δίκιο. Διότι, και ή οικονομική διαχείριση του Συλλόγου ήταν άφρονη και ή εκπλήρωση του αντικειμενικού σκοπού, ήταν ουσιαστική και σημαντική.

Χαρακτηριστικά θα αναφερθώ σε τρεις αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, που σημάδεψαν με επιτυχία το κέντρο δράσης του Συλλόγου μας και έδωκαν σ' αυτόν την Πρωτοπορία έναντι των άλλων Συλλόγων της περιοχής μας.

1.—Η πραγματοποίηση της εκδρομής στη Βουλγαρία, που άλλοι παρόμοιοι Σύλλογοι δεν τόλμησαν ούτε και να το σκεφτούν.

2.—Η έναρξη των εργασιών αρχικής διάνοξης του δρόμου από το χωριό μας στην Πελοπόννησο και με πρωτοπορία να συνδεθεί με το Δημόσιο δρόμο Φανερωμένης.

3.—Η απόφαση του μέσου επικριτών των άπανταχού εύρισκόμενων Αμπελοχωριτών, για την επανένταξη εντός του τρέχοντος μηνός, του περιοδικού «Ο Καθρέπτης».

Για τις δραστηριότητες αυτές και πολλές άλλες ("Όπως ή Γιορτή του Έτους του Παιδιού, που γιορτάστηκε στο χωριό μας, ή Πρωτομαγιά κ.λ.π.), Το Διοικητικό Συμβούλιο δοκιμάζει μεγάλη ικανοποίηση και αναγνωρίζει ότι βασικοί συντελεστές της επιτυχίας και ανόδου του Συλλόγου μας, ήταν όλα τα μέλη που ανταποκρίθηκαν στις προσδοκίες μας.

ΑΝΩΤΕΡΕΣ ΣΧΟΛΕΣ

1. Βασιλική Σωτ. Αναστασίου (Φιλοσοφική Ίωαννίνων δρχ. 5.000
2. Βασιλική Λαμ. Βλάχα (Βιομηχανική Θεσσαλονίκης) δρχ. 5.000

Και έννοω όλα τα μέλη χωρίς να γίνεται διαχωρισμός. Όλοι είναι πολύτιμοι για τον Σύλλογο, όλοι προσφέρουν, όλοι προσπαθούν και χάρη της συλλογικής αυτής προσπάθειας πετύχαμε τα γνωστά, σε όλους μας αποτελέσματα.

Το 1980 όμως δημιουργεί νέες πρόσθετες υποχρεώσεις. Δημιουργεί πρώτα - πρώτα την υποχρέωση να μείνουμε όλοι μας ψυχικά ένωμένοι και ήθικά κραταίοι, για να μπορέσουμε να συνεχίσουμε με τον αυτό ρυθμό, το έργο του Συλλόγου.

Με τη βεβαιότητα ότι και το νέο έτος 1980, θα επιδείξουμε τον αυτό ζήλο, για τον Σύλλογο, σάς εύχομαι εκ μέρους του Διοικητικού Συμβουλίου, σε όλους και στις οικογένειές σας, υγεία - ευτυχία - πρόοδο άπομική και οικογενειακή».

Στη συνέχεια και αφού κόπηκε από τον Πρόεδρο του Συλλόγου ή πίττα, έγινε ή βράβευση των επιτυχόντων μαθητών. Έξ' άλλου, ή αναγνώριση της αξίας των μαθητών και ή βράβευση τους είναι μέσα στα πλαίσια των καθηκόντων του Συλλόγου. Η διάθεση δέ των χρημάτων γίνεται κάθε χρόνο από το κληροδοτήμα του συγχωριανού μας Χαριλάου Τόλη. Η ενέργειά του δέ αυτή είναι αρκετά αξιόπαινη και σημαντική για το χωριό μας και ακόμη περισσότερο για τους μαθητές και φοιτητές.

Συγκεκριμένα, οι βραβευθέντες είναι:

ΑΝΩΤΕΡΕΣ ΣΧΟΛΕΣ

Ελένη Κ. Σιώτου KATE (Θεσσαλονίκης) δρχ. 3.000

ΛΥΚΕΙΑ

1.	Κων)νος Αλ. Έξαρχος	δρχ. 2.000
2.	Κων)νος Δ. Ξεκάρφωτος	» 2.000
3.	Σπύρος Κ. Βλάχας	» 2.000
4.	Χρήστος Ι. Πανάιος	» 2.000
5.	Χρυσούλα Χαρ. Τόλη	» 2.000
6.	Μαρίνα Λαμ. Βλάχα	» 2.000
7.	Αναστασία Β. Κίτσου	» 2.000
8.	Αντιγόνη Γ. Γέροντα	» 2.000
9.	Ελένη Β. Πάνου	» 2.000

Τυχέρους της βασιλόπιτσας ήταν ο Παναγιώτης Χρ. Βλάχας μαθητής που αμείφθηκε με το ποσό των 500 δρχ. Ακολούθησε γλέντι και διασκέδαση ως την επιτρεπόμενη ώρα και όλοι οι παρευρεθέντες έμειναν απόλυτα ευχαριστημένοι, τόσο από την καλή οργάνωση, όσο και από την ζεστή Σκληρωτική ατμόσφαιρα, που δημιουργήθηκε στην αίθουσα.

Ο ΑΠΟΚΡΙΑΤΙΚΟΣ ΧΟΡΟΣ

Όπως κάθε χρόνο έτσι και φέτος, με επιτυχία έγινε ο αποκριάτικος χορός του Συλλόγου μας στις 17 Φλεβάρη στο Κέντρο «ΧΛΟΗ» με συμμετοχή πάνω από 200 μέλη του Συλλόγου. Το γλέντι αμείωτο συνεχίστηκε μέχρι τις 2 τα μεσάνυχτα και όλοι οι παρευρεθέντες δημιούργησαν άριστή ατμόσφαιρα διασκεδάσεως και γλεντιού.

ΕΤΗΣΙΑ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ.

Πάνω από 70 μέλη του Συλλόγου

έλαθαν μέρος στη Γενική Συνέλευση του Συλλόγου στις 23 Φεβρουαρίου στην αίθουσα του έμποροειτεχνικού επιμελητηρίου Ίωαννίνων.

Η Γενική Συνέλευση πραγματοποιήθηκε βάσει του άρθρου 10 του Καταστατικού και περιλάμβανε θέματα προς συζήτηση.

1) Απολογισμός - Δράσης Δ.Σ. έτους 1979.

2) Έγκριση Οικονομικού απολογισμού 1979 - Προϋπολογισμού 1980

3) Συζήτηση - τυχόν προτάσεις των μελών για θέματα του Συλλόγου. Για την πλήρη και σωστή ενημέρωση των μελών, το Διοικητικό Συμβούλιο, έδωσε σε όλα τα παρευρεθέντα μέλη φωτοτυπίες του Οικονομικού Απολογισμού και του Προϋπολογισμού 1980.

Την έναρξη των εργασιών της Συνελεύσεως έκανε ο Πρόεδρος του Συλλόγου και αφού διάβασε το σχετικό άρθρο του Καταστατικού, έκανε

λεπτομερή ανάλυση του Οικονομικού Απολογισμού του χρόνου που μας πέρασε καθώς και του προϋπολογισμού 1980.

Στή συνέχεια ακολούθησε ευρεία συζήτηση πάνω στα θέματα της ήμερης διάταξης και ειδικότερα η συζήτηση περιστράφηκε στην καλύτερη και αρτιότερη εμφάνιση του Περιδικού «Καθρέπτης».

Η Γενική Συνέλευση, αφού ψήφισε ομόφωνα τον οικονομικό Απολογισμό και προϋπολογισμό, ενέκρινε εισήγηση του Διοικητικού Συμβουλίου για διεύρυνση της επιτροπής συντάξεως του περιδικού μας.

Αρκετά μέλη εξέφρασαν την επιθυμία τους, να συμμετάσχουν ενεργά και βοηθήσουν το έργο της επιτροπής.

Προτού τελειώσουν οι εργασίες της Συνελεύσεως, προδλήθηκε η κινηματογραφική ταινία, που περιλάμβανε σκηνές από το φετινό πανηγύρι στο χωριό μας, από τη γιορτή του έτους του Παιδιού και από την εκδρομή των μελών στη Βουλγαρία το περασμένο καλοκαίρι. Παραθέτουμε κατωτέρω, τον Οικονομικό Απολογισμό χρήσεως 1979 και προϋπολογισμό 1980, προκειμένου να λάβουν γνώση, όλα τα μέλη του Συλλόγου και αυτά που απουσιάζουν από την Γενική Συνέλευση.

ΕΚΔΡΟΜΗ ΣΤΗΝ ΠΑΤΡΑ

Ο Σύλλογος μας πραγματοποίησε εκδρομή στις 23 Μαρτίου στην Πάτρα. 95 μέλη από τα Ίωάννινα και 50 μέλη από την Αθήνα συναντήθηκαν στο Ρίο. Σκηνές χαράς άγά-

πης και ενθουσιασμού μεταξύ των μελών παρουσίασε η πρώτη αυτή συνάντηση στο Ρίο. Ακολούθησε μετάβαση στην Πάτρα και εφάρμοστηκε το πρόγραμμα της εκδρομής.

Ο Πρόεδρος κατά την αποχαιρετισμό, τόνισε στα μέλη των Αθηνών τους σκοπούς της εκδρομής που ήταν ιδιαίτερης σημασίας και απέβλεπαν στην ανταλλαγή απόψεων του Διοικητικού Συμβουλίου και της τοπικής επιτροπής των Αθηνών, πάνω σε θέματα του Συλλόγου. Αφού τους ευχαρίστησε, υποσχέθηκε ότι παρόμοιες εκδηλώσεις θα πραγματοποιηθούν και στο μέλλον.

ΑΠΟΦΑΣΙΣΤΗΚΕ ΜΕΓΑΛΗ ΕΚΔΡΟΜΗ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΑΜΗΕΛΟΧΩΡΙ- ΤΩΝ ΣΤΗ ΡΟΥΜΑΝΙΑ - ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ.

Αιχμές στα άλλα θέματα, που συζητήσε το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου με την τοπική επιτροπή των Αθηνών, ήταν και από κοινού οργάνωση εκδρομής στο εξωτερικό.

Επ' αυτής της αποφάσεως, σύντομα θα κυκλοφορήσει η σχετική ανακοίνωση συμμετοχής των μελών.

Αλλά κρίναμε σκόπιμο, μέσω του Περιδικού μας, να ενημερωθούν εγκαίρως τα μέλη μας, να προγραμματίσουν τις δουλειές τους, τις άδειες τους, ώστε η συμμετοχή τους να είναι σίγουρη και ξένοιαστη.

Κατ' αρχήν η εκδρομή θα είναι 9 ή 10 ημέρες και θα πραγματοποιηθεί το πρώτο 15ήμερο του Ιουλίου. Η Οικονομική επιμέριση κάθε μέ-

λους θα είναι περίπου 10.000 δραχ. μές το άτομο και την τιμή αυτή θ' συμπεριλαμβανονται:

- 1) Μετάβαση και επιστροφή με πολυτελές πούλμαν.
- 2) Όλες οι διανυκτερεύσεις σε υπέροχα ξενοδοχεία, με πρωινό, δωμάτια δίκλινα κ.λ.π.
- 3) Ημιδιατροφή στα ξενοδοχεία της Γιουγκοσλαβίας και Ρουμανίας και πλήρη διατροφή στα ξενοδοχεία της

Βουλγαρίας.

Σας παρουσιάζουμε κατωτέρω τις σπουδαιότερες πόλεις που θα επισκεφθούμε και τον χρόνο παραμονής σε αυτές. Βέβαια η τελική διαμόρφωση του προγράμματος θα γίνει μετά την δήλωση των μελών, που θα λάβουν μέρος, σταθμίζοντας όλους τους παράγοντες που επηρεάζουν την εκδρομή μας (συμπλήρωση των θέσεων του πούλμαν μόνο με χωριανούς κ.λ.π.).

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

1η	μέρα	Ίωάννινα — Σκόπια
2η	»	Σκόπια — Κλάντοβο ή Βελιγράδι
3η	»	Βελιγράδι — Βουκουρέστι (παραμονή μιά μέρα στο Βουκουρέστι)
4η	»	Βουκουρέστι — Πλοϊέστι
5η	»	Πλοϊέστι — Κωνσταντζα
6η	»	Κωνσταντζα — Βάρνα παραμ. μιά μέρα στη Βάρνα
7η	»	Βάρνα — Σόφια
8η	»	Σόφια — Ίωάννινα

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΜΙΚΡΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Είναι γεγονός πιά..... Το χωριό μας θα διαθέτει από το Πάσχα μιά ψησταριά, ένα Κάφε-Μπάρ, που έλειπε από το χωριό μας. Το άνοιξε ο Πάνος Πραμαντιώτης, διαθέτοντας γιαυτό ένα σεβαστό ποσό. Θα προσφέρει κάθε είδος λιχουδιά και πλούσιους μεζέδες για τους καλοφαγάδες, τους κρασοπότηδες και προπαντός για τους γλεντζέδες. Το περιοδικό μας τους εύχεται καλές δουλειές.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Κάθε τι που στέλνεται για δημοσίευση στον «ΚΑΘΡΕΠΤΗ» πρέπει να είναι καθαρογραμμένο, για να μπορεί να διαβάζεται, διαφορετικά δέν θα δημοσιεύεται. Χειρόγραφα δημοσιεύόμενα ή όχι δέν επιστρέφονται.

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ-ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 1979

ΕΣΟΔΩΝ

1.	Υπόλοιπο Ταμείου 1-1-1979	69.446
2.	Συνδρομές μελών έτους 1979	15.400
3.	Συνδρομές μελών έτους 1979	40.000
4.	Συνδ. μελ. δρόμου Πολιτσάς	81.950
5.	Δωρεές μελών	29.900
6.	Λαχειοφόρος αγορά	9.100
7.	Συμετοχή μελών σέ έκδηλ.	71.060
8.	Κληροδότημα Τόλη	40.140
9.	Τόκοι καταθέσεων	11.983
Σύνολον εσόδων		369.779

ΕΞΟΔΩΝ

1.	Γενική Συνέλευση	2.054
2.	Ημερολόγια έτους 1980	18.400
3.	Έκπολιτ. ψυχαγωγικές έκδ.	94.662
4.	Κοινοφελή έργα στην Κοινότη.	25.499
5.	Κληροδότημα Τόλη	31.000
6.	Διάνοιξη δρόμου Πολιτσάς	75.798
7.	Τροποποίηση Καταστατικού	3.000
8.	Αγορά κινημ. μηχανής - ταινίες	40.787
9.	Δημοσιεύσεις	1.606
10.	Γραφική ύλη, ταχ. τέλη	3.166
11.	Ενίσχυση απόρων	5.000
12.	Γενικά έξοδα	2.124
Υπόλοιπο ταμείου 31-12-1979		303.096
Σύνολον εξόδων		66.683
Σύνολον		369.779

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 1980

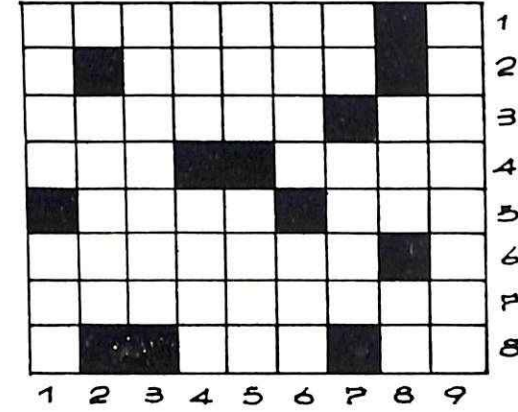
ΕΣΟΔΩΝ

1.	Από συνδρομές μελών	Δρχ.	50.000
2.	» Δωρεές μελών	»	30.000
3.	» Εισφορές μελών για έκπολιτιστικές ψυχαγωγικές εκδηλώσεις	»	100.000
4.	Από συνδρομές περιοδικού «ΚΑΘΡΕΠΤΗΣ»	»	100.000
5.	Από λαχειοφόρους αγορές	»	20.000
6.	» Ημερολόγια έτους 1980	»	40.000
7.	» Κληροδότημα	»	80.000
8.	αποπεράτωση δρόμου Πολιτσάς	»	150.000
9.	Τόκοι καταθέσεων	»	20.000
10.	Απρόβλεπτα	»	60.000
Σύνολον			650.000

ΕΞΟΔΩΝ

1.	Γραφική ύλη - ταχ. τέλη	»	20.000
2.	Δημοσιεύσεις - εκτυπώσεις	»	30.000
3.	Κοινοφελή έργα κοινότητας	»	30.000
4.	Ενίσχυση απόρων	»	20.000
5.	Εκπολιτιστικές ψυχ. εκδηλ.	»	110.000
6.	Βραβεύσεις μαθητών - φοιτητών	»	80.000
7.	Έκδοσ. περιοδικού «Καθρέπτης»	»	70.000
8.	Αποπεράτωση δρόμου Πολιτσάς	»	200.000
9.	Συντήρηση περυσ. στοιχείων	»	30.000
10.	Απρόβλεπτες δαπάνες	»	40.000
11.	Γενικά έξοδα	»	20.000
Σύνολον			650.000

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ ΓΙΑ ΣΚΛΟΥΠΙΣΤΕΣ

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ

- Το καθαρίο ήταν πολυτελείας μπροστά του.
- Ακαλλειέργητη επίπεδη επιφάνεια εδάφους.
- Ο Κώστας Βλάχος φημίζονταν γι' αυτά.
- Δικά σου (καθαρεύουσα).
- Ακέφαλος ..... λαός
- Το τρίτο..... του Χίτλερ
- Πολυτραγουδισμένο δέντρο
- Των μωρών χτύπημα
- Με αυτό γνέθουν
- Τέτοια έχουν όλα τα σακκάκια (με άρθρο)
- Χτύπος Ρολογιού
- Αποφασίζει.

ΚΑΘΕΤΑ:

- Συνηθισμένο όνομα γίδας
- Αλογό (καθαρ.).
- Γίνονται το φθινόπωρο
- Το πρώτο γάλα μετά την γέννα των ζώων.
- Η Αττική στα Αρχαία
- Ρόφημα (αντίστροφα).
- Σπόρ - 6) Έκδίκηση.
- Γά να θγει θέλει καζάνι: (αντίστροφα) 6) ότι και ο 8α οριζόντια
- Δύο Φωνήεντα 6) Υποκοριστικό γυναικείου ονόματος (αντίστροφα)
- Αόριστη, αντωνυμία (αντίστροφη) 6) με τη φωνή αυτή, δώχνουν τις κόττες.
- Γίνεται νοστιμότερος από σταρένο αλεύρι.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΤΗΛΗ

Ἐπειδὴ στὸ προηγούμενο τεῦχος μας ἀπὸ παράλειψη δὲν γράφηκαν ὅλα τὰ κοινωνικὰ γεγονότα τοῦ 1979 τὰ παραθέτουμε τώρα μ' αὐτὰ τοῦ 1980.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ:

1) Κώστας Ἰωάν. Γιωτάκης	ἀπέκτησε κόρη
2) Χρήστος Γεωρ. Ἀλεξίου	» ἀγόρι
3) Νίκος Θεοδ. Νίκου	» ἀγόρι
4) Κώστας Δημ. Ἀναστασίου	» ἀγόρι
5) Κώστας Χρ. Σπύρου	» ἀγόρι
6) Μιχάλης Ἰωάν. Κόκκινος	» ἀγόρι
7) Χαρίλαος Ἰωάν. Μπαλωμένος	» ἀγόρι
8) Ἀφροδίτη Παύλου - Νότη	» ἀγόρι
9) Ἰωάννης Κ. Τζοβάρας	» ἀγόρι

ΓΑΜΟΙ:

Τέλεσαν τοὺς γάμους τοὺς οἱ παρακάτω χωριανοὶ μας.

1. Ὁ Γεώργιος Κώστα Ἀλεξίου μὲ τὴν Ματίνα Ζώη ἀπὸ Καλλιθέα Θεσπρωτίας.
2. Ὁ Χαρίλαος Ἰων. Μπαλωμένος μὲ τὴν Ζωή Γκορέζη ἀπὸ τὴν Παραμυθιά.
3. Ὁ Χρήστος Γεωργίου Ἀλεξίου μὲ τὴν Βασιλική Παπαγιάννη ἀπὸ Ραφταναίους.
4. Ὁ Γιάννης Νικ. Πραμαντιώτης μὲ τὴν χωριανή μας Κωνσταντίνα Χρ. Γιωτάκη.
5. Ὁ Μιχάλης Ἰωαν. Κόκκινος μὲ τὴν Παρασκευή Ροκά ἀπὸ τὸ Συρράκο.

..... Τ' ἀνδρόγυνα ποὺ ἔγιναν ν' ἀσπρίσουν νὰ γεράσουν.....

ΘΑΝΑΤΟΙ

1. Ἡ Ἀναστασία συζ. Βασ. Μπαλωμένου 78 χρονῶν πέθανε στίς 1-6-79 καὶ τάφηκε στὸ χωριό.
2. Ἡ Εὐαγγελία Νικ. Ἀντωνίου 23 χρονῶν πέθανε στίς 1-4-79 καὶ τάφηκε στὰ Γιάννενα.
3. Ἡ Ἰσμήνη Κώστα Γιωτάκη 5 χρονῶν πέθανε στίς 2-1-80 καὶ τάφηκε στὰ Γιάννενα.
4. Ὁ Στέλιος Γεωρ. Ἀλεξίου 55 χρονῶν πέθανε στίς 19-1-80 καὶ τάφηκε στὰ Γιάννενα.
5. Ὁ Βασίλης Θεοδ. Νίκου 30 χρόνων πέθανε στίς 11-3-80 καὶ τάφηκε στὴν Ἀθήνα.

Τὸ Περιοδικὸ μας συλλυπεῖται τοὺς οἰκεῖους τοὺς. —

